

Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu tegevusprogramm 2025

Eesti Liikumispuudega Inimeste Liitu (ELIL) kuulub 22 liikmesühingut üle Eesti. ELILi kui katusorganisatsiooni 2025. aasta tegevusprogramm aitab ellu viia ELILi missiooni: ELIL on liikumispuudega inimeste ja nende ühenduste eestkostja teel barjäärivaba ühiskonna poole, kaasates liikmeskonda igakülgset otsustusprotsessi. Tegevusprogrammi koostamisel on juhatus arvestanud ühingute aktiivi ettepanekuid, arvamuse saamiseks kogutakse tähelepanekuid nii küsitluste kui erinevate mõttetalgute käigus.

Tegevusprogrammi täitmisel keskendutakse järgmistele tegevustele

- Liikumispuudega inimeste ühishuvide eest seismine omavalitsuste ja riigi tasandil eri valdkondades (ligipääsetav elukeskkond, transport, haridus, tööhõive, raviteenused, kultuur, informatsioon, teenused ja toetused jne).
- Liikumispuudega inimeste väärkuse ja õiguste kaitse, liikumisvabaduse käsitlemine ühe põhilise inimõigusena.
- Annetuste kogumine abivajavate liikumispuudega laste ja täiskasvanute toetamiseks nende parema toimetuleku kindlustamisel.
- Liikumispuudega inimestele võimaluse andmine avaldada arvamust, algatada diskussioone erinevates eluvaldkondades (ELILi meililistid, Facebook, infopäevad). Liikmelisuse suurendamine.
- Avaliku arvamuse kujundamine, suhtlemine pressiga, ELILi ja ühingute tegevuse ja eesmärkide tutvustamine.
- Liikumispuudega inimeste teadlikkuse tõstmine neid puudutavates valdkondades. Liikmesühingute aktiivi koolitamine ja suunamine oma piirkonna (liikumis)puudega inimeste eestkostjaks ja partneriks omavalitsusorganitele.
- Liidu liikmete sotsiaalne rehabilitatsioon läbi kultuuri- ja ühisürituste.
- Koostöö Eestis tegutsevate puuetega inimeste organisatsioonidega. • Koostöö kodanikeühenduste, avaliku- ja äri sektori institutsioonidega.
- Koostöö Eesti seadusloome- ja valitsusorganitega invapoliitika kujundamisel Eestis. • Liikumispuudega inimestele vajalike projektide koostamine ja läbiviimine.
- Teenuste osutamine ja koolituste korraldamine liidule rahaliste vahendite hankimiseks.
- Jõulutunnel 2016 annetustest rajatud treeningusaalides Tallinnas ja Tartus kvaliteetse teenuse pakkumise jätkamine.

Tegevusprogrammi eesmärgid

- Panustada enam liikmesühingute aktiivi koolitusele, et kujundada asjatundlik, tugev ja toimiv organisatsioonisisene koostöövõrgustik. Rõhku panna tööle noortega, et ühingud oleksid jätkusuutlikud.
- Panustada enam juhatuse liikmete ja tegevtootajate koolitusele, et kujundada kodanikuühiskonna protsessides orienteeruv pädev ELILi juhtorgan.
- Annetuste läbi toetada ja kindlustada liikumispuudega laste/täiskasvanute toimetulekut, hariduse omandamist ja tööga hõivatust.

- Parandada koostööd riigivõimu- ja valitsemisorganite ja erinevaid puudegrupe esindavate liitudeühingute vahel.
- Tõhus koostöö igal tasandil on põhivahend puuetega inimestele võrdsete võimaluste loomisel ja ühiskonnaellu kaasamisel.
- Parandada sotsiaalala ja muu (liikumis)puudega inimestele olulise info kättesaadavust.
- Parandada organisatsioonide ja nende liikmete informeeritust invapoliitika viimastest suundumustest nii meie liidus, vabariigis kui ka Euroopa Liidus. Liikumispuudega inimestel on sõnaõigus arvamuse avaldamiseks ja ettepanekute tegemiseks neid puudutavates valdkondades. Teavitada avalikkust liikumispuudega inimeste probleemidest, ka kordaminekutest.
- Kaasata töösse/tegevustesse enam vabatahtlikke.

Tegevusprogrammi sihtgrupp

- liikumispuudega inimesed ja nende pered;
- liikumispuudega inimeste organisatsioonid;
- puuetega inimeste valdkonnaga tegelevad ministeeriumide ja omavalitsuste ametnikud, sh hariduse, tööhõive ja sotsiaalala töötajad; seadusandjad; kodanikeühendused, avaliku- ja äri sektori institutsioonid;
- avalikkus;
- vabatahtliku töö tegijad.

Pidevad tegevused

ELILi juhatuse koosolekud kord kuus.

Kord kuus (v.a. juulikuu) tuleb kokku ELILi juhatus, et arutada ELILi programmi täitmist, tegevust võetud eesmärkide täitmisel, püstitada uusi eesmärke, arutada päevakorras olevaid aktuaalseid invapoliitilisi küsimusi, kujundada liidu seisukohti. Juhatus koostab tegevuskava nii pikemaks kui lühemaks perioodiks. Käesolevaks aastaks planeerime 3 väljasõitu ühingutesse laiendatud koosolekute pidamiseks.

Veebileht Liidu kodulehekülge aadressil www.elil.ee on internetis üleval olnud aastast 1999.

Kodulehekülge on asendamatu nii püsi- kui operatiivinfo vahendamisel mitte ainult oma liidu liikmetele, vaid kõigile asjast huvitatutele, kel internetile ligipääs. Veebilehte täiendatakse ja kaasajastatakse (kujundus, uued lingid, artiklid, pildigalerii, videoteek) pidevalt.

List

Liidu list on kiireim ja operatiivseim infovahetamise vahend. Listis kajastuvad nii liidu kui liikmesühingute poolt jagatud teadaanded, küsitlused, diskussioonid. Olulisim info seaduste muudatustest, eelnõudest jms jõuab liikmeskonnale listi vahendusel. List hoiab oluliselt kokku kulutusi telefonile ja muudele sidevahenditele. Oluline on ka psühholoogiline aspekt - tiheda infovahetusega suureneb ühtekuuluvustunne liikmete vahel. Juhatusel on oma list info vahetamiseks.

ELILil on **FACEBOOKis** oma lehekülg, kus avaldatakse infot kõige erinevamatel teemadel, mis puudutab (liikumis)puudega inimesi. Jagamiste kaudu võib olla kindel, et info jõuab pea kõigi liikumispuudega inimesteni, kel on FBis oma konto.

Infovahetus kohtadel

Tegevjuht ja juhatuse liikmed käivad võimalusel kord kuus kohtadel rääkimas liidu tegevuskavast, juhatuse seisukohtadest aktuaalsetel teemadel, samuti sellest, mis on päevakorral seadusandluses. Oluline on saada tagasiside - millist abi ja toetust liidult oodatakse. Sellised külaskäigud annavad väga olulist infot nn rohujuuretasandil selle kohta, kuidas kohalikud ühingud toimivad ja millised on valusamad probleemid.

Juhatuse väljasõidud kohtadele

2025.a kavandab juhatus süstemaatilisemat liikmesühingute külastamist, et nõupidamistel arutada liidu tegevuskava ja saada vahetult tagasisidet olulistest probleemidest. Juhatuse üks prioriteete käesoleval aastal on liikmelisuse suurendamine - aktiivset selgitustööd tehakse kohtumistel liikmesühingutega. Väljasõite plaanitakse ühitada juhatuse nn laiendatud koosolekutega.

Koostöö valitsusorganite, omavalitsuste ja puuetega inimeste organisatsioonidega

Senine hea koostöö ja saavutused kinnitavad tegevuse jätkumise vajalikkust. Tuleb arutada ja leida lahendusi puuetega inimeste probleemidele (rehabilitatsioon, abivahendid, haridus, tööhõive, ligipääsetavus, invatransport, puuetega lapsed ja nende pered jne). ELIL peab oluliseks osalemist puuetega inimesi puudutavate seadusandlike dokumentide väljatöötamisel ja eelnõudele eksperthinnangute andmist. Eelkõige peab ELIL oluliseks liikumisvabaduse problemaatikat. KOVidega tuleb koostöö oluliselt tihedamaks muuta, kuna teenuste osutamine on suures osas pandud omavalitsuste vastutusele. Probleemide lahendamiseks tuleb teha koostööd spetsialistide tasemel. 4. Koostöö ärisektoriga

ELILi liikmesühingute juhtide ja aktiivi koolitus

Juhatus peab oluliseks liikmesühingute aktiivi koolitamist ja suunamist oma piirkonna liikumispuudega inimeste eestkostjaks ja partneriks omavalitsusorganitele. Tegevus invavaldkonnas eeldab asjakohaseid teadmisi ja kogemusi puuetega inimeste olukorrast ja vajadustest. Vaja on olla kursis uusima informatsiooniga olemasolevatest või käivituvatest kontseptsioonidest, programmidest, teenustest. Kuna ühingute juhid vahetuvad, on ikka ja jälle vaja rääkida organisatsiooni juhtimisest ja tulemuslikust toimimisest. Infovahetus aitab toimuvaid protsesse mõista ja diskussioon uusi käivitada. ELILil on kavas 2025.a läbi viia kolm suuremat infopäeva-koolitust (teema valitakse vastavalt ühingute ettepanekutele ja sellele, mis on antud ajahetkel aktuaalne ja oluline). ELIL peab oluliseks koolituste korraldamist, mille tulemusena suurenevad võimalused leida liikumispuudega inimesedl tööd.

Koolituste korraldamine avalikule ja äri sektorile

Viimastel aastatel on liit koostanud koolitusprogramme liikumispuudega inimeste abistamisest ja suhtlemisest erivajadustega inimestega. Osaletakse hangetel. Sihtgrupiks on tööandjad, teenuseid osutavad asutused, organisatsioonid, kes puutuvad kokku erivajadustega inimestega ja vajavad sel teemal spetsiifilisi teadmisi. Koolituste korraldamist jätkatakse 2025. aastal.

Tulemused tegevusprogrammi elluviimisel

- Käesoleva programmi ellurakendamise tulemusena mõistavad liikmesühingute juhid oma rolli kohalikul tasandil eestkostjana. Ühingud teevad ettepanekuid KOVidele puuetega inimeste olukorra parandamiseks.
- Lastele ja noortele suunatud üritustega kasvatame edaspidiseid aktiivseid liikmeid. Suureneb ühingute liikmelisus.
- Koolitustegevuse tulemusel kasvab liikumispuudega inimeste organisatsioonide juhtide ja lihtliikmete teadlikkus invaorganisatsioonide rollist ühiskonnas.
- Suureneb liikumispuudega inimeste organisatsioonide ja liidu vaheline infovahetus ja sellega kaasnev ühtekuuluvustunne, paraneb organiseeritud tegevus puudega inimeste probleemide tõstatamisel ja lahendamisel. Tekib tugev koostöövõrgustik.
- Sotsiaalse rehabilitatsiooni tulemusena inimesed integreeruvad ühiskonda paremini, on teadlikumad oma õigustest ja kohustustest, otsivad aktiivselt võimalusi nende rahuldamiseks ja elluviimiseks. Säilib eneseväärikus ja teotahe, tõuseb enesehinnang ja sellega seoses paraneb toimetulek elus.
- Koostöö seadusloome- ja valitsusorganitega aitab vältida seaduste vastuvõtmisel invaaspekti eiramist, laseb kaasa rääkida prioriteetidest puudega inimeste probleemide lahendamisel. Liit osaleb erinevates töörühmades, teeb ettepanekuid muudatuste sisseviimiseks seadusaldlikesse aktidesse.
- Paraneb avalikkuse informeeritus liikumispuudega inimeste elust, suhtumine puudega inimestesse muutub tolerantsemaks. Barjäärivaba ja ligipääsetava ühiskonna idee muutub mõistetavamaks.